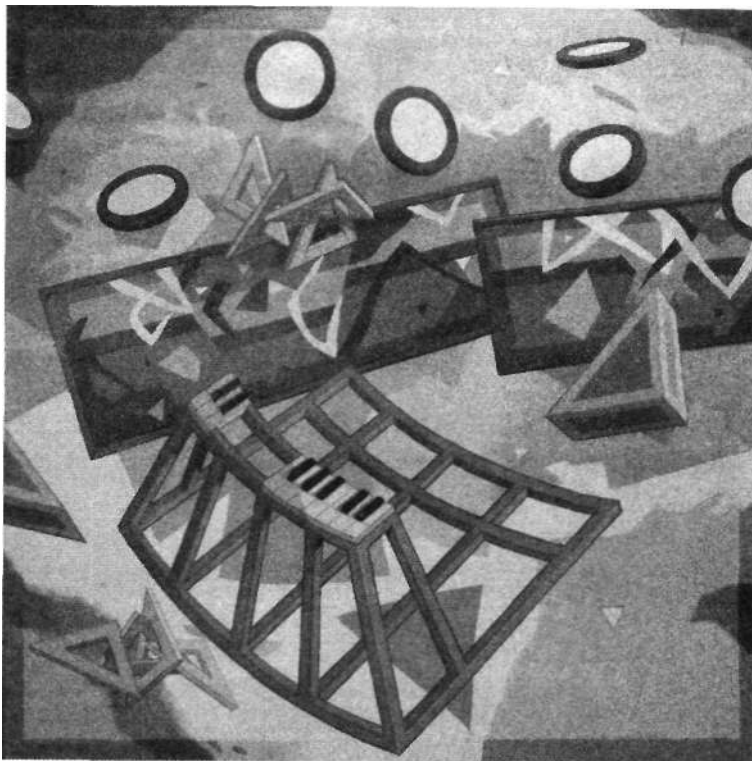

Horizontok

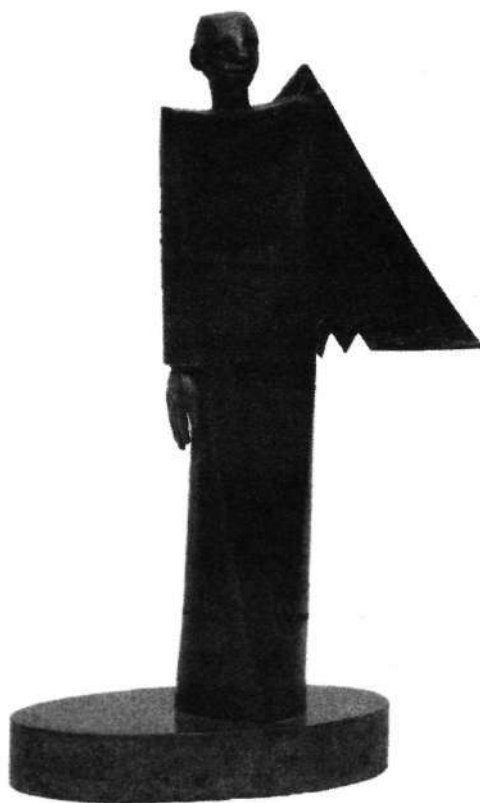
A 7. Balaton Tárlat Almádiban

A Balaton, mai kifejezéssel élve, turisztikai felfedezése a 18. században, a felvilágosodás idején kezdődött el a közeli Fűreden, még hozzá a savanyúvíz forrásoknak köszönhetően gyógyhelyként. A költők, kezdve Berzsenyi Dániellel és Kisfaludy Sándorral, már korán megénekelték a balatoni táj szépségét, és azóta is minden jeles költőnk, aki megfordult a tó partján, ihletet nyert. A képzőművészek később fedezték fel a Balatont és környékét. Ismereteim szerint Petrich András hadmérnök készítette az 1820-as években az első rajzokat a Balatonról. A század közepén aztán Szerelmey Miklós, majd Libay Lajos albumaival és Brodszky Sándor 1851-ben készült *Vihar a Balatonon* című olajfestményével a Balaton is képzőművészeti témává vált. Telepy Károlytól és Mészöly Gézától kezdődően jelentős festők egész sora örökítette meg a Balatont. Egry Józsefet vagy Halápy Jánost pedig kifejezetten Balaton-festőként tartja számon a művészettörténet. Amit a költészet szóban, azt a festészet látványban mondja el erről a varázslatos vidékről. Az egymásra felelés szép példája Zentai Gabriella közelmúltban megjelent kötete, a *Jer, nézd a Balatont*, amelyben a balatoni versekhez válogatott balatoni képeket a szerkesztő.

Barabás Márton: Divertimento (Korongok piros billentyűvel)
olaj, vászon

A Balatonnal kapcsolatos kiállítások, kollektív tárlatok nagy múltra tekintenek vissza. Ezek közül most csak a Balatoni Nyári Tárlat sorozatot említem, amelyet a páros években 1962 és 1976 között nyolc alkalommal rendeztek meg a Balatoni Múzeumban. Tekintve, hogy fő támogatója a Veszprém Megyei Tanács volt, a keszthelyi járás Zala megyéhez csatolásával, majd pedig a múzeum épület elhúzódó felújításával ez a sorozat megszakadt. A hiátus betöltésére másfél évtized múltán Balatonalmádi vállalkozott, amikor 1991-ben létrehozta a városháza tetőterében kialakított „padlás galériát”, amely 450 m²-es alapterületével a Balaton-környék legnagyobb képzőművészeti kiállítótere, és Veszeli Lajos festőművész kezdeményezésére elindította a Balatoni Tárlatot, ezt az országos képzőművészeti biennálét, amely immár hetedik alkalommal került megrendezésre. Ez évben 97 művész küldte el két-két alkotását, közülük a zsűri döntése alapján hetvenhatan kaptak lehetőséget a bemutatkozásra, hatvanegyén két, tizenötön egy munkával. Így a tárlaton 137 művet tekinthetnek meg a látogatók. A kiállítás immár hagyományosan az *in memoriam* fallal kezdődik, amely a nagy elődöknek állít emléket. Korábban Bartha Lászlónak, Borsos Miklósnak, Egry Józsefnek, Mikus Gyulának, ezúttal Halápy János festőművésznek, R. Kiss Lenke szobrászművésznek és a közelmúltban elhunyt Gink Károly fotóművésznek.

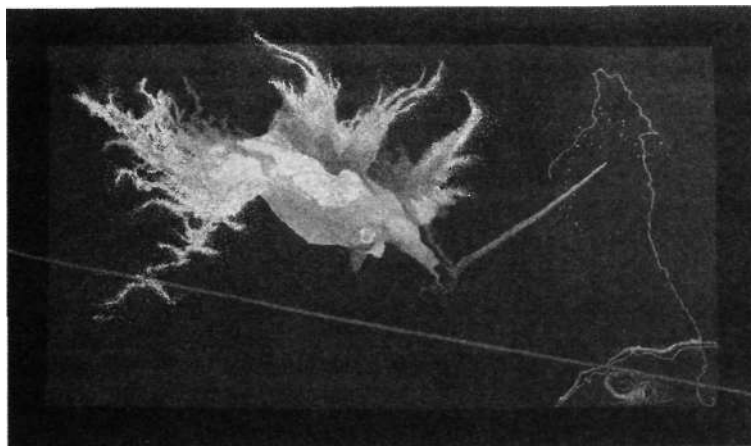

Balás Eszter: Félszárnyú angyal II.
bronz

A kiállító művészek életkora változatos, vannak, akik 80-as éveik közepén járnak, szép számmal képviseltetik magukat a fiatalok, de a többség a közégeneráció tagja. Az alkotók által képviselt stílusirányzatok ugyanilyen változatos képet mutatnak, a hagyományos természetelvű ábrázolástól a posztmodern megjelenítésig. Döntően olajfestményeket láthatunk, de van akril, vegyes technika, akvarell, kollázs, és képviselteti magát a szobrászat, az iparművészet területéről pedig a kerámia- és textil-művészet. Az eltérő jellegű alkotások mégis egységes látványt és élményt nyújtanak, az idei biennálé mottójának (*Horizontok*) köszönhetően. A művek a legkülönbözőbb módon tárják elénk a tér, a tágasság tó ihlette variációit. A Balatonnak és vidékének minden alkotó számára van mondanivalója, minden alkotó kifejezheti magát általa. Újra Egry Józsefet hívom segítségül, aki azt írta:

"A Balatonnak sajátos jelenségei, opálos színei, párás fényei, ismétlődő vonalritmusai vannak. Gyors változatai a misztikus délibábos jelenségektől az elvont absztrahálásig." Egy másik alkalommal pedig úgy vélte: "A Balatonból nem lehet iskolát csinálni. Nem lehet hivatalos piktúrához idomítani a Balatont. A Balaton olyan gazdag szín- és formavilágú, hogy minden művész megtalálhatja mondanivalójához benne az alapot." Vélekedésének igazát ez a tárlat is bizonyítja.

A kiállítás sorozatok nagy veszélye, hogy kifáradnak, egy idő után egysíkúvá, jelentéktelenné válnak. Nos, én láttam a két és a négy évvel ezelőtti tárlatot is, ezért merem kijelenteni, ez a biennálé nem mutatja a fáradás jeleit, színvonala magasabb, mint a megelőzőké volt, mára beért, és a magyar művészvilág ugyanolyan érdeklődéssel várja ezt a bemutatkozási lehetőséget, mint négy vagy nyolc évvel ezelőtt.

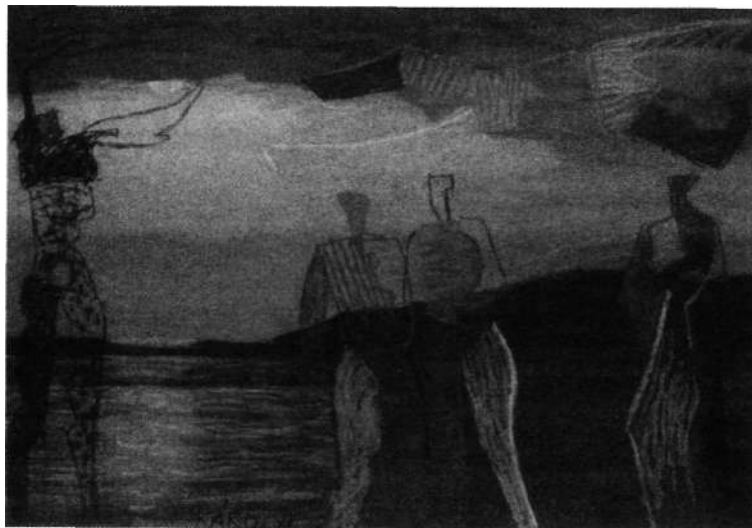

Komáromi Erzsébet: Aquartha felé
hímzett, applikált pamut

Magam is a kultúra munkása vagyok, ezért jól tudom, hogy egy ilyen rendezvény létrehozása mennyi munkát igényel, a levelezéstől, a telefonálástól az alkotások összegyűjtésén, szállításán, a zsűri megszervezésén át a kiállítás megrendezéséig, a katalógus kiadásához szükséges anyagiak előteremtéséig, hisz a Pelso névre hallgató kerámia-textil biennálé gazdájaként két évente magam is végigcsinálom ezt a munkatársaimmal. Elismerés illeti Balatonalmádi városát, hogy a nagyobb hagyományokkal rendelkező balatoni települések helyett felvállalta ezt a feladatot, mert egy ilyen kiállítás sohasem lehet nyereséges, és ma az önkormányzatoknak a kötelezően ellátandó feladataik teljesítésére is alig vannak eszközeik. De meggyőződésem, hogy ennek a tárlatnak van közvetett hozadéka, mert ha a Balatont meg akarjuk menteni, egyben idegenforgalmilag is hasznosítani, nem az ide látogatók számát, hanem azok minőségét kell emelnünk. Ehhez pedig nélkülözhetetlenek a színvonalas kulturális programok. Nem az esetiek, hanem a rendszeresek. Amivel a Balaton vonzásának engedelmessé váló vendégek számolhatnak, s köztük a képzőművészet iránt érdeklődők tudják, minden páratlan év augusztusában érdemes Balatonalmádiba látogatni, mert különleges élményben lesz részük. Végül köszönettel tartozunk a tárlat közvetlen létrehozóinak, akik becsületből, a Balaton és Balatonalmádi iránti szeretetből, többnyire jelképes honoráriumért, vagy éppen ingyen végezték el ezt a nehéz, de folytatásra mindképpen érdemes munkát.

(A szöveg az augusztus 16-án, a Balatonalmádi Városháza Padlás Galériájában elhangzott megnyitó rövidített változata.)

*Dr. Müller Róbert
a Balaton Múzeum igazgatója*

Károlyi Ernő: Alkonyat
vegyes technika